

Günahların sevaba çevrilmesi ne demektir?

Günahların Yerine Sevap Yazılması

إِلَّا مَنْ تَابَ وَآمَنَ وَعَمِلَ عَمَلًا صَالِحًا فَأُو۟لَٰئِكَ يُبَدِّلُ اللَّهُ سَيِّئَاتِهِمْ
حَسَنَاتٍ ۗ وَكَانَ اللَّهُ غَفُورًا رَحِيمًا

“...Tevbe ve iman edip de salih amelde bulunan kimseler müstesna. İşte Allah, bunların kötülüklerini iyiliklere çevirir.” (Furkan, 25/70)

Âlimler, ayetteki “İşte Allah bunların kötülüklerini iyiliklere çevirir” cümlesi ile ne kastedildiği hususunda şu değişik izahları yapmışlardır:

1. Günahın Yerine Salih Amel Nasip Edilmesi (Dünyada)

İbn Abbas, Hasan el-Basrî, Mücahid ve Katâde’ye göre bu değişim **dünya hayatında gerçekleşir**. Allah Teâlâ, tövbe eden kimselerin önceki kötü hallerini güzel hallere çevirir.

Yani şirk tevhide, inkâr imana, zina iffete, kötülükler iyiliğe, haksızlık adalete, cimrilik cömertliğe, kibir tevazuya, riya ihlasa, israf iktisada, haset kanaate, öfke hilme, intikam affa, zulüm merhamete, gaflet zikre, nankörlük şükre, korku tevekküle, ümitsizlik recâyâya, şüphe yakîne dönüşür.

Böylece kişi, daha önce işlediği günahların zıddı olan **güzel amellere muvaffak kılınır**. Bu durum Allah’ın kuluna büyük bir lütfudur.

2. Günahın Silinip Yerine Sevap Yazılması

Zeccâc şöyle der: “Günahın (seyyienin) kendisi, haseneye (iyilik haline) dönüşmez. Fakat bu husustaki te’vilimiz şöyle olur: Onların yaptıkları seyyieler, tevbeleri sayesinde silinir ve tevbe ettikleri için onlara hasene (sevap) yazılır. Bu durumda seyyie ortadan kalkar ve yerine **tevbenin sevabı** yazılmış olur.

Evet Zeccâc’a göre günahın kendisi doğrudan iyiliğe dönüşmez. “Nasıl ki Allah, küfür üzere ölen kimsenin yaptığı iyi amelleri boşa çıkarır ve küfrü sebebiyle onların yerine günah yazılır; aynı şekilde tövbe eden müminin de işlediği günahlar silinir ve onların yerine tövbenin sevabı yazılır.” Yani Zeccaca göre **Küfür**, iyiliği değersiz kılar. **Tövbe**, günahı bile sevaba çevirecek

kadar rahmet kapısını açar.

3. Günahlar Ahirette Sevaba Çevrilecek

Bazı âlimlere göre ayet, **hakiki bir dönüşümü** ifade eder. Yani Allah, kulun günahlarını silmekle kalmaz; **onları sevaba çevirir**. Bu görüşü savunanlar arasında **Said b. el-Müseyyeb ve Mekhûl** vardır.

Onlar şu hadisi delil getirirler:

لَيَتَمَنَّيَنَّ أَقْوَامٌ أَنَّهُمْ أَكْثَرُوا مِنَ السَّيِّئَاتِ

“Bazı insanlar, dünyada daha çok günah işlemiş olmayı temenni edeceklerdir.”

Sahabe: “Ey Allah’ın Resulü, bunlar kimdir?” diye sorunca, Peygamber Efendimiz şöyle buyurmuştur:

الَّذِينَ يَبْدِلُ اللَّهُ سَيِّئَاتِهِمْ حَسَنَاتٍ

“Onlar, Allah’ın günahlarını iyiliklere çevirdiği kimselerdir.” (Ahmed b. Hanbel)

Bu izaha göre **asıl dönüşüm ahirette gerçekleşir**.

4. Günahın Cezasının Sevaba Çevrilmesi

Kaffal ve Kadı’ya göre ayetteki ifade şu manaya gelir: Allah, kulun hak ettiği **cezayı mükâfata çevirir**. Burada “seyyie” ve “hasene” kelimeleri: Fiilin kendisini değil **onun karşılığını (ceza veya mükâfatı)** ifade eder.

Bu durumda ayetin manası şöyle olur: Allah, kulun günah sebebiyle hak ettiği cezayı kaldırır ve yerine sevap verir.

Bu dört görüşün **kısa ve anlaşılır özeti** şöyle yapılabilir:

1- Dünyada değişim

Allah, tövbe eden kişinin kötü hayatını iyi hayata çevirir. Yani şirk tevhide, inkâr imana, zina iffete, kötülükler iyiliğe, haksızlık adalete dönüşür.

2- Günah silinir, sevap yazılır

Günahın kendisi sevaba dönüşmez.

Tövbe sebebiyle günah silinir ve **tövbenin sevabı yazılır**.

3- Ahirette sevaba çevrilir

Allah, kulun günahlarını **ahirette gerçekten sevaba çevirir.**

4- Ceza mükâfata çevrilir

Kulun hak ettiği **günah cezası kaldırılır ve yerine sevap verilir.**